

‘Je geeft een
ander meer dan je
zelf kwijt bent’

Het menselijk lichaam is een wonder en van een immense kwetsbaarheid, zo heeft Sacha Schilder privé en in haar werk al vaak ervaren. Haar beslissing om een nier af te staan, rijpte als het ware organisch. Haar nier is inmiddels gedoneerd. Ze voelt zich er goed bij.

Dat ragfijne mysterie van leven en groei... Sacha Schilder (58) zit er vrijwel dagelijks met haar neus bovenop. Na een kwarteeuw als röntgenlaborant werd ze echoscopist in het geboortecentrum van UMC Utrecht. Veel 13-wekenecho's, foetussen in vruchtwater op ruimtereis. Ze wegen rond dertig gram, die foetussen, maar ze hebben al oogleden, haartjes, een geslacht. En alle organen zijn al aangelegd. 'Als je dat ziet,' zegt ze, 'kun je haast niet anders dan onder de indruk zijn.'

Een wonder als alles goed gaat, denkt ze vaak, ook omdat er bij de vrouwen die naar het ziekenhuis komen meestal juist iets hapert. 'Soms is het schokkend wat je op de beelden ziet. Je wordt je extra bewust van de kwetsbaarheid van het leven. Er hoeft maar een cel verkeerd te delen...'

Extra stap

Dat het ook buiten de baarmoeder fout kan gaan, weet ze van nabij. Haar broer overleed met 43 jaar aan kanker, ook haar ouders leven al een tijdje niet meer. 'Wat ik me vooral herinner,' zegt Sacha, 'is het gevoel van machteloosheid dat ik had. Ik was er helemaal voor hen en zou alles voor ze hebben gedaan. Maar ik kon niets.'

‘Of dat me heeft gesterkt in mijn beslissing een nier af te staan? Ook, ja. Wat ik kan doen, mag ik niet laten, zo heb ik op een zeker moment gedacht. Ik geef al jaren bloed en plasma. Toen ik een paar jaar geleden over nierdonatie las, besloot ik in een flits: dat ga ik ook doen. Ik heb me eenmalig verdiept in mogelijke gevolgen en complicaties. En ik heb voor mijn zonen vastgelegd wat ik wilde als het mis mocht gaan. Daarna heb ik het losgelaten.’

Nier doneren

‘Als een sprong in het diepe, zo voelde het,’ zegt Sacha, ‘net als bij bungeejumpen, wat ik een keer heb gedaan. “Niet doen,” zeiden sommige vriendinnen. Of: “Waarom bewaar je je nier niet voor je eigen kinderen of kleinkinderen?” Mijn vriend en mijn zonen hadden gelukkig alle begrip. Is het ook niet zo, vroeg ik me later af, dat het risico dat je neemt juist die extra stap is die je voor een ander zet? Je moet bedenken: als alles goed gaat, geef je de ander veel meer dan je zelf kwijt bent. Toch snap ik het best als mensen een chirurgische ingreep te

ver vinden gaan. Dat niet meer mensen bloed en plasma doneren daarentegen... ik vind dat zo jammer. Goed dat de Nierstichting ook aan bewustwording werkt. Meer informatie en uitleg over dit soort onderwerpen is echt belangrijk.’

Prinsesje

Het moment van transplantatie was daar. ‘Ik werd als een prinsesje behandeld,’ kijkt donor Sacha terug. ‘Zelf was ik vooral nieuwsgierig. Ik was nog nooit geopereerd, nog nooit patiënt geweest. Ik wist niet wat me te wachten stond. Het liefst had ik ook met de operatie meegekeken, maar dat kon niet omdat ik onder volledige narcose moest.’

Amper uit de verdoving zag ze al vrienden en collega’s de kamer binnenkomen. Gezichten vol bewondering en sympathie, zo viel haar op. ‘Je bent toch een beetje een held. En eerlijk gezegd voelde dat ook best goed,’ geeft ze toe. ‘Wat trouwens niet gold voor de pijn, die eerste dagen. Die was heftiger dan ik had gedacht, ik had echt morfine nodig. Het was me wel verteld, maar ik had me er weinig bij voor kunnen stellen.’

Ze vergat het snel. Wat telde was het resultaat. Sacha had gekozen voor anoniem donorschap. Omdat ze niemand kende die een nieuwe nier nodig had. Maar ook omdat ze het niet wilde horen als het fout zou gaan. ‘Toen de vaat-chirurg aan mijn bed kwam en zei: “De nier plast,” was dat voor mij genoeg. Het betekende dat hij was aangeslagen. Wat ik kon doen heb ik gedaan. Ik kijk er met een voldaan gevoel op terug.’

Meer informatie over nierdonatie bij leven vindt u op nierstichting.nl/nierdonatie.

Zoete herinnering

Mijn vader kwam uit 1934. Deze aardenwerken tabakspot van Oldenkott is van 1850 geloof ik. Ooit was deze van zijn vader die hem op zijn beurt weer van zijn grootvader had geërfd. Een echt familiestuk dus met een vaste plek in de huiskamer. Ik herinner me dat mijn vader ook wel eens een pijpje stopte. Dan haalde zijn grote hand een pluk heerlijk geurende tabak uit die statige blauw-witte pot met de koperen deksel. Ik hield van dat moment, het afstrijken van de lucifer, wolkjes zoete rook door de kamer. Ik begrijp nu pas wat dat voor hem betekende. Het gaat over familie, over rituelen die generaties met elkaar verbinden.

Angela (51)